

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: ΜΕ ΛΕΝΕ ΤΖΕΝΗ;
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: ΠΟΛΙΝΑ ΠΡΕΛΟΡΕΝΤΖΟΥ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Νατάσα Γκουτζικίδου
ΕΞΩΦΥΛΛΟ: © xMx graphics / Michelangelo Bevilacqua
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: © xMx graphics / Michelangelo Bevilacqua
ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Λάμπρος Κούκουνας
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Γιώργος Δ. Λεμπέσης
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ: Βασιλική Μαυρίδη

© Πολίνα Πρελορέντζου, 2025

© Lebee, Αθήνα 2025

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2025

Έντυπη έκδοση ISBN: 978-618-87732-0-2

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε 100% οικολογικό χαρτί.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο ή αντιγραφή, η φωτοανατύπωση και η εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

LEBEE PUBLICATIONS

info@lebee.gr

www.lebeepublications.gr

ΠΟΛΙΝΑ ΠΡΕΛΟΡΕΝΤΖΟΥ

Με λένε Τζένη;

Στη μητέρα μου.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

«Αμάν, βρε μαμά! Είπαμε να σβήσεις τις μνήμες που σε πο-
νάνε, αλλά εσύ κοντεύεις να ξεχάσεις κι εμένα» είπα πλένοντας τα
πιάτα της, ενώ εκείνη παρέμενε ακίνητη στο τραπέζι της κουζίνας
με τις παλάμες της να σφιχταγκαλιάζουν η μία την άλλη και το βλέμ-
μα ακίνητο. Λυπημένο αλλά αχανές.

Γύρισα σπίτι στο παιδί μου. Δεν ξέρω πώς. Οδηγούσα μηχανι-
κά. Μήπως το αυτοκίνητό μου ξέρει πια το δρομολόγιο και με πάει
μόνο του; Πότε πέρασα το σήμα της Ολυμπιακής, πότε έφτασα στον
Άγιο Νικόλαο, ούτε που το κατάλαβα.

Έμεινα πάνω από μία ώρα μέσα στο μπάνιο με το νερό να
τρέχει ασταμάτητα πάνω μου. Να ξεπλύνω τι; Την ακατάσχετη ψυ-
χική αιμορραγία μου, μάλλον... Η ψυχή δεν είναι σαν το δέρμα που
επουλώνει τις πληγές του. Της ψυχής οι πληγές μένουν για πάντα
ανοιχτές. Κάθε φορά που μπάζει ο πόνος, πονάνε όλα μαζί τα παλιά
τραύματα. Αυτό το άυλο πράγμα συμπεριφέρεται τόσο οστέινα...
Πώς φτάσαμε σε αυτό το σημείο; Πότε πήρε η ζωή τέτοια τροπή;
Πότε ξεκίνησαν όλα;

1

Η μητέρα μου ήταν το αποτέλεσμα της ένωσης ενός ναυτικού και μιας μαγείρισσας. Όταν παντρεύτηκαν, εκείνος ήταν μόλις είκοσι δύο ετών κι εκείνη ένα χρόνο μεγαλύτερη. Δεν έχει σημασία. Τον παντρεύτηκε, ενώ ήξερε πως θα πεθάνει. Είχε τρύπα στην καρδιά. Ανάθεμα κι αν ήξεραν τι ήταν αυτό.

Την πήρε σε ένα ψαροχώρι της Αργολίδας. Τα αδέλφια του τον προίκισαν με ένα καλύβι που σχεδόν το έβρεχε η θάλασσα. Σεβόμενοι το λιγοστό καντήλι της ζωής του, του το έδωσαν να χτίσει εκεί μερικές στιγμές ευτυχίας πριν κλείσει τα μάτια του. Ήταν ένα ψαροκάλυβο όπου οι προπαππούδες του φιλοξενούσαν τους ψαράδες που πηγαينوέρχονταν. Σαν χώρος ξεκούρασης από τον κάματο της θάλασσας. Χτισμένο κάπου στα 1800, την περίοδο της Τουρκοκρατίας, ήταν το πρώτο σπίτι του χωριού. Πέτρινο και πάνω στην ακρογιαλιά. Μπροστά του ανοιγόταν ένας μικρός φυσικός κολπίσκος. Εκεί που τελείωνε, άρχιζε το άνοιγμα που σε οδηγούσε σε άλλες θάλασσες. Αν είχες φαντασία, σου έμοιαζε με μια αγκαλιά γεμάτη νερό.

Στα δεξιά του σπιτιού απλωνόταν μια φανταστική λιμνοθάλασσα που κατά τη διάρκεια της ημέρας «βαφόταν» με χρώματα που κανείς δεν μπορούσε να περιγράψει ή να ζωγραφίσει, παρά μόνο ο Θεός. Εκεί την πήγε και αυτό της έφτανε. Η ακίνητη θάλασσα που αντίκριζε κάθε μέρα μπροστά της, αυτή η θέα που

δεν τη χόρταινε με τίποτα, όσες φορές κι αν την κοιτούσε, αυτή της αρκούσε.

Η μάνα μου δεν είχε ξαναδεί στη ζωή της τη θάλασσα. Ζούσαν εκεί χωρίς ρεύμα και χωρίς νερό στην αρχή. Πάμφτωχοι κι οι δυο. Κανείς δεν ξέρει ποιος έσωσε ποιον με αυτόν τον γάμο. Αυτή είχε οχτώ αδέρφια. Δυο παιδιά και εφτά κορίτσια έλεγε ο πατέρας της, λες και τα κορίτσια δεν ανήκουν στο ανθρώπινο είδος. Ήταν μια «ατυχής» κατάσταση εκείνα τα χρόνια το να γεννήσεις κορίτσι και ο Φουρτούνης έζησε εφτά τέτοιες «ατυχίες», μέχρι να αποκτήσει επιτέλους δυο «παιδιά».

Η ζωή ενός κοριτσιού δεν είχε τότε καμία αξία, άλλα χρόνια. Μίζερα. Σκοτεινά. Σαν Μεσαίωνα. Ο Φουρτούνης φρόντισε να καλοθρέψει τους γιους, να τους προικίσει, να τους δώσει κτήματα, καπνά και σπίτια. Τους άφησε και διάλεξαν οι ίδιοι τις γυναίκες τους και ζούσαν ζωή χαρισάμενη. Αλλά για τα κορίτσια είχε άλλα σχέδια. Πιο σκοτεινά. Με κάποια εσάνς ψυχοπαθολογίας θα έλεγε κανείς. Έβαλε σκοπό να τις παντρέψει μία μία, άπροικες. Και για να γίνει αυτό έπρεπε οι σύζυγοί τους να έχουν κάποιο πρόβλημα, ώστε να δεχτούν άπροικη γυναίκα, ή να είναι απελπισμένοι και ξεχασμένοι από την κοινωνία. Τη μια την έδωσε σε αλκοολικό. Την άλλη σε χαρτοπαίκτη. Την τρίτη σε ένα ρεμάλι βίαιο. Και πάει λέγοντας. Τις πέταξε και τις εφτά, λες και πετούσε από πάνω του ένα ένα τα εφτά θανάσιμα αμαρτήματα.

Τη Γιωργιά την έδωσε στον Ανδριανό. Έναν νεαρό και άρρωστο ναυτικό που η οικογένειά του θέλησε να παντρέψει πριν κλείσει οριστικά τα μάτια του. Τουλάχιστον αυτός ήταν καλός και αγαθός άνθρωπος. Της έστειλαν μια φωτογραφία του και είπε ότι θα τον πάρει. Όχι πως είχε και άλλη επιλογή. Τη μέρα του γάμου αυτός της είπε να κάνει πίσω.

«Θα πεθάνω, Γιωργιά» της ομολόγησε. «Θα πεθάνω και θα σε αφήσω χήρα».

Αλλά αυτή δεν έκανε πίσω. Του υποσχέθηκε αιώνια αγάπη και αφοσίωση. Και τήρησε στο έπακρον την υπόσχεσή της. Όσο κι

αν διήρκησε αυτό το «αιώνια». Άλλωστε, ο χρόνος είναι μια εντελώς υποκειμενική υπόθεση, όπως και η αίσθησή του.

Έκαναν δύο παιδιά, τη Βασιλική και την Ευγενία. Ναι, γι' αυτούς ήταν παιδιά κανονικά και όχι απλώς κορίτσια.

Η Ευγενία γεννήθηκε μέσα στη βάρκα του πατέρα της μια κρύα μέρα του 1953. Στις 23 Ιανουαρίου, για την ακρίβεια. Ο πατέρας της πήγαινε να ανάψει τα καντήλια του Αγίου Νικολάου. Ήταν ένα κατάλευκο εκκλησάκι, κρεμασμένο από έναν βράχο απέναντι από το σπίτι τους, στη μύτη του κολπίσκου που αγκάλιαζε το χωριό τους, αλλά πήγαινες μόνο δια θαλάσσης. Δεν περνούσε δρόμος. Πήρε μαζί και τη γυναίκα του. Ήταν οι μέρες της να γεννήσει, αλλά δεν είχε κανένα δείγμα για το συγκεκριμένο πρωινό. Άλλωστε, η απόσταση ήταν μικρή. Περίπου είκοσι λεπτά χρειαζόσουν για να φτάσεις. Στον γυρισμό την έπιασαν οι πόνοι.

Ήταν ένας πολύ γρήγορος τοκετός. Το μωρό γλίστρησε στα χέρια του εν πλω. Δεν είχαν πού να το ακουμπήσουν κι έτσι του έστρωσαν μια κουβέρτα μέσα στο ταψί που έβαζε την ψαριά του. Γύρισαν ασφαλείς στο σπίτι τους και κάλεσαν τη μαμή να ολοκληρώσει τη διαδικασία. Αναμφισβήτητα δεν είναι και ο συνηθέστερος τρόπος για να γεννηθείς. Αλλά μάλλον ήταν καρμικός, αφού η ζωή της πέρασε από σαράντα κύματα όπως και η γέννησή της.

Ο Ανδριανός ένωθε ευλογημένος για τα δυο του παιδιά. Όταν γεννήθηκε η Βασιλική, ήταν τέτοια η χαρά του που αποφάσισε να δώσει στη βάρκα του το όνομά της. Άλλωστε ήταν και το μοναδικό περιουσιακό στοιχείο που απόκτησε μόνος του και δίνοντάς της το όνομα της πρωτότοκης κόρης του γινόταν σωστός θησαυρός.

Στη δεύτερη δεν πρόλαβε να κάνει κάτι ανάλογο. Όπως της είχε πει τη μέρα που ντύθηκε γαμπρός, την άφησε χήρα τη Γιωργιά με δυο μωρά στην αγκαλιά. Το ένα τεσσάρων ετών και τ' άλλο δύο. Η καρδιά του τον πρόδωσε ένα καλοκαιρινό μεσημέρι. Ψηλόλιγνος όπως ήταν λύγισε σαν κυπαρισσάκι απ' τον αέρα στην πλατεία του χωριού. Ήταν είκοσι εφτά ετών.

Μια σύγχρονη Ιφιγένεια η Γιωργιά, ίσως μια Τρώαδα Πολυ-

ξένη. Θυσιασμένη στον βωμό από τον ίδιο τον πατέρα της στην πρώτη περίπτωση ή θυσιασμένη αυτοβούλως στον τάφο του αγαπημένου της στη δεύτερη. Γιατί τον αγάπησε τον Ανδριανό στην πορεία. Αγάπησε την καλοσύνη και την ευγένειά του. Την καρδιά του που, ας είχε τρύπα, δεν της έλειπε τίποτα, ούτε η γλύκα ούτε τα συναισθήματα.

Και τώρα, τι; Τι σημαίνει πένθος; Τι ακριβώς είναι; Είναι η απουσία; Είναι η αλλαγή των συνηθειών; Είναι το κλείσιμο ενός σπιτιού που ίσα που πρόλαβε να ανοίξει; Και τώρα τι...

Ο πατέρας της δεν υπήρχε περίπτωση να την περιθάψει. Την είχε ξεγράψει, όπως όλες, από τη μέρα του γάμου της. Έπρεπε κάπως να επιβιώσει. Ξανάρχισε να δουλεύει στο μαγειρείο που βρισκόταν στο διπλανό χωριό. Με το γαϊδούρι έκανες μισή ώρα να πας και μισή να γυρίσεις. Και τα παιδιά; Δεν είχε κανέναν να τα αφήσει τις ώρες που δούλευε. Κι έτσι αποφάσισε να «ενηλικιώσει» το μεγάλο της παιδί, που ήταν τεσσάρων και πήγαινε στα πέντε.

Τις ώρες που έλειπε εκείνη, η Βασιλική έπρεπε να προσέχει τη μικρή της αδελφή, να την ταΐζει, να φροντίζει το σπίτι, να μην ανοίξει ποτέ σε ξένο. Γνωρίζοντας ο περίγυρος πως δυο μωρά κορίτσια είναι μόνα τους στο σπίτι, εγκυμονούσε κινδύνους. Σκέφτηκε λοιπόν έναν τρόπο ώστε να τα τρομάζει, για να μην κάνουν ποτέ το λάθος να ανοίξουν την πόρτα όσο εκείνη έλειπε. Τους έλεγε ιστορίες για νύμφες και νεράιδες που μιμούνται φωνές.

«Και αν ανοίξεις την πόρτα του σπιτιού, σου ρουφάνε τη φωνή και δεν ξαναμιλάς. Αν είσαι παιδί, σε παίρνουν μαζί τους και δεν ξαναβλέπεις την οικογένειά σου. Ζεις στο ενδιάμεσο των ζωντανών και των νεκρών».

Κάπως ανορθόδοξος τρόπος για να μάθεις τα παιδιά να προστατεύονται και ακόμα περισσότερο το να αφήνεις ένα βρέφος να αναλάβει τις ευθύνες ενός ενήλικα. Ήταν όμως μονόδρομος για να επιβιώσουν. Εκείνα τα χρόνια αρέσκονταν όλοι στις τρομακτικές ιστορίες. Τις χρησιμοποιούσαν για πολλούς λόγους. Από το να τιμωρήσουν ή να «διαπαιδαγωγήσουν» τα παιδιά τους, μέχρι να δια-

σκεδάσουν τρομοκρατώντας κάποιον. Θεοσκότεινο το χωριό όπως ήταν, με τεταμένες τις αισθήσεις, άκουγαν και έβλεπαν πράγματα που δεν υπήρχαν. Ακόμα και η φυλλωσιά του δέντρου να κουνιόταν, έλεγαν ότι βγήκαν οι νεράιδες. Έπλαθαν τέτοιες ιστορίες και μετά ούτε οι ίδιοι δεν μπορούσαν να κυκλοφορήσουν δίχως φόβο. Τόσο πιστευτές οι ιστορίες και τόσο τρομολάγνοι και φοβικοί οι χωρικοί. Αντιφατική κατάσταση. Όμως στο χωριό δεν περνούσε αλλιώς η ώρα. Ήταν κάποιου είδους διασκέδαση, αν το καλοσκεφτείς. Σαν να βλέπεις θρίλερ στην τηλεόραση, που τότε δεν υπήρχε.

Τέτοια έλεγε στα παιδιά και τα αμπάρωνε στο σπίτι για να πάει να δουλέψει. Κι αυτά από τον φόβο τους δεν κοιμόντουσαν. Την περίμεναν να επιστρέψει. Η καρδιά τους ηρεμούσε όταν εκείνη έκλεινε πια το μάνταλο της πόρτας τους. Σάμπως είχαν κι άλλον άνθρωπο στον κόσμο; Την είχαν έννοια. Τη λάτρευαν τη μάνα τους! Ας ήταν μικρά, αναγνώριζαν τον αγώνα που έκανε για να τα μεγαλώσει και να τα συντηρήσει. Αναγνώριζαν τη θυσία. Οι τρεις τους ήταν ενωμένες σαν γροθιά. Αυτό δεν θα άλλαζε ποτέ. Μαζί αντιστέκονταν απέναντι σε οποιαδήποτε

Το καλοκαίρι του 1956 ήταν καθοριστικό. Ένα ξημέρωμα, στα καλά του καθουμένου, η θάλασσα τραβήχτηκε μέσα σαν να τη ρούφηξε χοάνη, αφήνοντας πίσω της απάτητη στεριά. Έβλεπες ξαφνικά τις κατηφόρες του βυθού, τον γκρεμό του! Από εκεί που έβγαινες από το καλύβι και στα τρία μέτρα έβρεχες τα πόδια σου, τώρα βάδιζες τουλάχιστον είκοσι μέτρα μέχρι να βραχείς. Ήταν μια απρόσμενη απομάκρυνση της θάλασσας από τη θέση της. Λες και μετακίνησε κάποιος την υδρόγειο και άλλαξαν θέση τα νερά.

Όταν συνέβη, οι κάτοικοι του χωριού έτρεξαν να δουν το περίεργο φαινόμενο. Πολλοί μάζευαν τα στολίδια του βυθού που τώρα αργοπέθαιναν στη στεριά. Χαπόδια, αχιβάδες, καλαμάρια διαφόρων ειδών και μεγεθών, αχινοί, ψάρια και μύδια. Οι καλύτεροι μεζέδες που κανονικά θα ακριβοπλήρωνες για να γευτείς, ήταν μπροστά στα πόδια τους και μάλιστα σε ατελείωτες ποσότητες. Και όλα τζάμπα! Σαν κάποιος να τους έστρωσε ένα παραθαλάσσιο τραπέζι και τους καλούσε σε δείπνο. Είχαν μπροστά τους ένα τεράστιο «πιάτο» φρεσκότατων και ακριβών θαλασσινών σε μια εποχή πείνας.

Οι πιο παλιοί όμως, κάποιοι γραφικοί χαρακτήρες, ψαράδες στο επάγγελμα, που διάβαζαν τα μερομήνια, άρχισαν να ανησυχούν. Συναντήθηκαν σε ένα ακάλυπτο κομμάτι στεριάς παραξενεμένοι, όπως οι τρεις Μάγοι με τα δώρα που, καθοδηγούμενοι από το νέο αστέρι, συζητούσαν πώς θα συναντήσουν τον Μεσσία. Έτσι έμοιαζαν. Κάτι μετρούσαν, κάτι έλεγαν ψιθυριστά. Σαν συνομωσία αστρονόμων.

Και τελικά αποφάνθηκαν. Οι οιωνοί δεν ήταν θετικοί. Κάτι κακό θα συνέβαινε και μάλιστα άμεσα. Μπορεί οι πεινασμένες κοιλίες παιδιών και ενηλίκων να λιμπίστηκαν αρχικά τα λιπαρά εδέσματα, όμως έπρεπε όλοι να απομακρυνθούν από εκεί άμεσα.

Πράγματι, το κακό δεν άργησε να συμβεί. Η Γιωργιά ίσα που πρόλαβε να μαζέψει τα ορφανά στο σπίτι. Όταν κοίταξε πίσω της,

η θάλασσα είχε φουσκώσει και ένα παλιρροϊκό κύμα ερχόταν κατά πάνω τους. Τα νερά φούσκωσαν απαλά και απρόσμενα, όπως τα στρωμένα τραπεζομάντηλα από τον αέρα που πάνω τους χορεύουν τα ποτήρια.

Βουτάει τα παιδιά της και προλαβαίνει να τα ανεβάσει σε ένα ψηλό τοιχάκι που υπήρχε πάνω στο τζάκι τους. Η Ευγενία, τριών ετών τότε, πιάνει από δίπλα της την εικόνα του Αϊ – Γιώργη.

«Μπαμπά! Μπαμπάκα μου!» φώναζε το βρέφος που δεν γνώρισε ποτέ τον πατέρα και την πατρική φιγούρα, την ασφάλεια, τον σωσμό του εκείνη τη στιγμή. Τα ζητούσε όλα από τη φιγούρα του αγίου που δέσποζε στην ξύλινη εικόνα.

Και τότε η θάλασσα άνοιξε την παλιόπορτα. Πλήθος χταποδιών και ψαριών χτυπούσαν στους τοίχους του καλυβιού. Η χήρα προσευχόταν δυνατά και τα παιδιά σοκαρισμένα περίμεναν το αποτέλεσμα του φυσικού φαινομένου. Ή να πνιγούν ή να σωθούν. Το νερό σάρωνε στο πέρασμά του το λιγοστό βιος τους. Μία καρέκλα, δύο μικρά καρεκλάκια... Μερικές βελέντζες... Κάτι μπακιρένια κουζινικά... Το ύψος του νερού έφτασε περίπου το ενάμισι μέτρο. Τελικά, ο Αϊ - Γιώργης το έκανε το θαύμα του. Η θάλασσα, αφού εκτόνωσε τον θυμό της, τραβήχτηκε μέσα.

Ήταν 9 Ιουλίου του 1956. 7.7 ρίχτερ ταρακούνησαν την Αμοργό τόσο ισχυρά που ενεργοποίησαν το ηφαίστειο της Σαντορίνης. Ήταν ο μεγαλύτερος σεισμός του 20ού αιώνα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το τσουνάμι έφτασε μέχρι το Ναύπλιο. Η Σαντορίνη κηρύχθηκε σε κατάσταση «τοπικής συμφοράς μεγάλης εκτάσεως» κι ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού αναγκάστηκε να μεταναστεύσει στην Αθήνα.

Αφού τα πράγματα καταλάγιασαν κάπως και άρχισε η ζωή να μπαίνει και πάλι στους κανονικούς της ρυθμούς, η Γιωργιά προσπάθησε να «μεταναστεύσει» στο πατρικό της σπίτι. Να πάει στη μητέρα και τον πατέρα της. Για άλλη μια φορά, ο Φουρτούνης της έκλεισε την πόρτα. «Σε πάντρεψα» της είπε αυστηρά. «Δεν είναι δική μου δουλειά να σε έχω μες στο σπίτι μου».

«Μα, πατέρα... Χήρεψα. Δεν έχω πού να στηριχτώ!»

«Γενναιόδωρα» της πρότεινε να δουλέψει στα καπνά του τα καλοκαίρια, μαζί με τα παιδιά της, ώστε να κερδίσει κάποια χρήματα και να μπορέσει να τα ταΐσει. Με τόση περιουσία αυτός, είχε ανάγκη από εργάτρια στα καπνά την κόρη του που χήρεψε; Την κόρη που του ζητούσε βοήθεια, γιατί πεινούσαν τα μωρά της; Κι όμως.

Τόση ανάγκη για αποδοχή είχε αυτό το κορίτσι που το υπόλοιπο του καλοκαιριού και για μερικά καλοκαίρια ακόμα έπαιρνε τα παιδιά και τα πήγαινε να μαζεύουν καπνό στο ορεινό χωριό που γεννήθηκε, στον Προφήτη Ηλία.

Η χρονιά τους λοιπόν μοιραζόταν. Τον χειμώνα στο ψαροχώρι να μαγειρεύουν, την άνοιξη στα Ίρια σε μια από τις αδελφές του άντρα της να μαζεύουν αγκινάρες από τον κάμπο και το καλοκαίρι στα καπνά. Όλο και κάτι έβρισκαν για να ελαττώσουν την πείνα τους. Παράλληλα σιτίζονταν από το ορφανοτροφείο που είδε ιδρύσει η βασίλισσα Φρειδερίκη. Κάθε χρόνο έδινε κι ένα βιβλιάριο με λίγα χρήματα στο καθένα από τα ορφανά. Όταν η Ευγενία έγινε τεσσάρων ετών και παρουσιάστηκε μπροστά στη βασίλισσα για να πάρει το βιβλιάριό της, η Φρειδερίκη την πήρε στην αγκαλιά της και τη ρώτησε: «Τι θέλεις να γίνεις όταν μεγαλώσεις;»

Η Ευγενία απάντησε «τίκι - τίκι» και έδειξε με τα χεράκια της ότι γράφει σε γραφομηχανή. Ήθελε να γίνει δακτυλογράφος.

Η Γιωργιά έκανε τα αδύνατα δυνατά για να μεγαλώσει τα παιδιά της με αξιοπρέπεια σε έναν τόπο κακό και αφιλόξενο. Η αλήθεια είναι πως αυτός δεν έφταιγε σε τίποτα. Οι άνθρωποι που τον κατοικούσαν ήταν σκληροί, με κακίες και μίσση.

Ήταν ένα νεαρό κορίτσι, ντυμένο στα μαύρα όλη μέρα κι όλη νύχτα, με τα μαλλιά μες στη μαντήλα να μη δείξει η χήρα το κάλλος της. Φορούσε καλσόν μαύρο χειμώνα - καλοκαίρι, αδιάφανο, μη φανεί από μέσα η γάμπα. Όλη τη μέρα καθάριζε πατάτες, ενώ μαγείρευε στο μαγειρείο μέχρι το βράδυ. Έκανε και τη λάντζα. Κι ο ιδιοκτήτης, μαζί με το μηνιάτικο, της έδινε και δυο μερίδες φαγητό για τα ορφανά της. Αυτό είχαν συμφωνήσει. Δεν την έβλεπε ποτέ κανείς. Τόσο πολύ δούλευε. Και πηγαινοερχόταν από το μαγειρείο στο σπίτι για να βεβαιωθεί ότι τα παιδιά της είναι καλά.

Τις νύχτες έπλενε τα πόδια της στη θάλασσα. Μόνο τότε έβγαζε τις μαύρες κάλτσες της. Οι προνομιούχες γειτόνισσες, που δεν είχαν τη δική της μοίρα, την κατηγορούσαν που ξεκαλτσωνόταν για να πλυθεί. Διέδιδαν ότι το κάνει για να προκαλέσει δείχνοντας τις γάμπες της. Έσπαγαν πλάκα βάζοντας τους άντρες τους να της χτυπούν τα ξύλινα ετοιμόρροπα παντζούρια της. Αυτή δεν μιλούσε. Κρατούσε σφιχτά τα παιδιά της από φόβο στο απόλυτο σκοτάδι. Τους έκλεινε το στόμα να μη φωνάξουν. Ένας φόβος βουβός κάθε βράδυ και για τις τρεις τους. Αυτή ξύπνια να παραφιλάει.

Τα έβαζε να κοιμούνται στην ποδιά της. Χάιδευε τα παιδικά κεφαλάκια και τα καθησύχαζε. Αλλά οι φωνές γύρω της δυνάμωναν. Γρήγορα τα πράγματα ξέφυγαν. Οι γειτόνισσες τη θεωρούσαν απειλή για τους άντρες τους. Γιατί ήταν όμορφη και όλοι την κοιτούσαν. Κι εκείνη το ήξερε, γι' αυτό και περπατούσε πάντα με το βλέμμα της στραμμένο αλλού. Κατάλευκη σαν το γάλα ήταν, γιατί ποτέ δεν την έβλεπε ο ήλιος. Κατάλευκη σαν το γάλα από την αβιταμίνωση της πείνας.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Γεννήθηκε στην Αθήνα και από την πρώιμη ηλικία των πέντε ετών εκδήλωσε την επιθυμία να παρακολουθήσει μαθήματα μουσικής. Ολοκλήρωσε τις μουσικές σπουδές της κατακτώντας τα πτυχία πιάνου, αρμονίας, αντίστιξης, φούγκας, σύγχρονου τραγουδιού και το δίπλωμα κλασικού τραγουδιού.

Παρακολούθησε πλήθος σεμιναρίων για τη φωνητική τέχνη και την ανατομία του φωνητικού συστήματος, ενώ ολοκλήρωσε με επιτυχία τη μετεκπαίδευσή της στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο και διακρίθηκε από το University of West London για την απόδοσή της στο musical theatre. Παράλληλα συμμετείχε σε τηλεοπτικές εκπομπές ως vocal coach.

Έχει δημιουργήσει τη δική της σχολή φωνητικής όπου και διδάσκει μέχρι σήμερα φωνητική τοποθέτηση, ανατομία του φωνητικού συστήματος και θεωρία της μουσικής. Παράλληλα ασχολείται με την προετοιμασία μαθητών για την εισαγωγή τους σε ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια, ενώ αναλαμβάνει και την καθοδήγησή τους σε ακροάσεις και live performances.